

തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛൻ

അംബാസ്തവം

(യൻ. ഡി)

അററംപൊത കരുണാരസമൂരിട്ടു
 മററമ്മമാരികിലുണ്ടിവന്നെന്നമെന്നാൽ
 കററംപൊരുതു പരിരക്ഷകൾ ചെയ്തതിന്നു
 പെററമ്മനീയൊഴികെ, യാരയി, ലോകമാതേ! 1

അളലുണാൻ തിരുവടിയെഴുമാജ്ഞവിട്ടു
 നാളല്ല നാഴികനയിപ്പതിനില്ക്കുപോലെ;
 കോളല്ല, പാപ,മതിനാലിവനാചരിയ്ക്കി-
 ലാളല്ലയെന്നകല്യാന്തവവിഷ്ടപേരി! 2

ഇന്നിക്ഷമാരകനിലുണ്ടലിവല്ലമെങ്കിൽ
 കുന്നിക്കുപോലുമൊരു നീക്കമണഞ്ഞിടാതെ
 കുന്നിക്ഷമാറിവനു കൈവരുവാനഭീഷ്ടം
 കുന്നിൻകുമാരി,വരദേ,വരമേകിയാലും! 3

ഇല്ലലോകസാഗരമതിൽ തകിടംമറിഞ്ഞു
 താലോലമാട്ടുവതിനംബ,നമുക്കുസാധുപും;
 കാലോചിതപ്പടി തുഴഞ്ഞണയട്ടെ, നിൻതു-
 ള്ലാലോ, കടാക്ഷമനയോ, തുഴവേഗമേകി! 4

ഉണ്ടാക്കുമൊട്ടുരസമാന്ദം വസിക്കുമൊക്കെ-
 തുണ്ടാക്കിനീക്കിയകലത്തുപൊടിച്ചുതളും,
 കൊണ്ടാടി വീണ്ടുമൊരുമട്ടുളവാക്കു;മാഹാ!
 തിണ്ടാടലോ ജഗദിദംതവ, തോരപുതി! 5

മഴംപിടിച്ചു ജനനീജാരത്തിലൊന്നു
 നൃത്തത്തിന്നു കഴിയില്ലിനിമേലിലേവം;
 കോഴയ്ക്കു കാലിണവിടിപ്പതിനുംബ,ലേരും
 “പോഴത്ത”മില്ലിവൻ; കാക്കകവേണമെങ്കിൽ! 6

ഈക്കോലുകാനനതലം ധ്രുവമേതവക്ട്-
 മുറുക്കോഭം സ്വയമണഞ്ഞു തവിട്ടിടാതെ
 കാക്കോപലബ്ധിമമ കൈവരുമാറു, കല്പ-
 വൃക്ഷോപമാംശ്രിയുഗളേ, തെളിയേണമെന്നിൽ. 7

എങ്കൽ പെരുത്തു ഭരിതക്കുചേർത്തിടുന്നു
 സങ്കല്പയോനി നിമിഷപ്രതിനിദയേന്വേ;
 കിംകല്പിതം? മാനസിജാതകകാന്തയാളേ!
 നിങ്കല്പനയ്ക്കടിമൊൻ തുലയട്ടെയെന്നോ! 8

ഏതാകിലും തിരിയുകില്ലിവനെന്നു ചണ്ഡി,
 നീതാൻ തുണച്ചിടുവതിനുഴറാതിരുന്നാൽ
 കൈതാമലപ്പതുമലർക്കെതിർ നിന്റെ കീർത്തി-
 ശ്രീതാൻനശിക്കുവ,തെന്നിയ്ക്കൊരു ചുക്കമില്ല; 9

ഐശ്വര്യമേ, രമണിതൻ നെടുതാമപാംഗ-
 പാശാന്തരേ, ധനമദാന്തര ചോദനത്താൽ
 കീഴാഭമാശുതലകീഴ്ന്നിയാതെന്നിതും
 നീ ശാന്തകുങ്കേകുണ്ടാമൃതമേ, തുണയ്ക്കും. 10

ഒന്നാമനോഭവനെവെന്ന മഹാപരാധ-
 ത്തിന്നാമഹേശ്വരന്റെമേനി പകുത്തതായേ!
 കൊന്നാലുമേറിയ മനോഭവയ്ക്കഥ,മെന്താ-
 ണിന്നാളിലെന്തെതിരിഞ്ഞെയി,നോക്കിടാത്തു? 11

ഓമൽപദങ്ങളറിയാതൊരുമുകരാട്ടി-
 ന്നോമൽപദം കവിപദം ഭൂതമേകിയോളേ!
 കാമം ഭവത്പദതലം തൊഴുതേൻ,മിഴിത്തെ-
 ല്ലീമൽപദത്തിനയി, മാറുകുറിച്ചിടട്ടേ! 12

ഔടാമുസാരഫലശാലിയുതിത്തുനില്ക്കും
 ഔടാമിനീതിലകമാം തുവ്വാലയ്യും

കേദാരമാക്കിവിളയാടുകിലെന്റെവിത്ത-
മോദാകരം, ജനനി ഞാൻ കൃതകൃത്യനെന്നും.

13

അംഭോജബാണമഹനന്റെ മനസ്സിലുക്കും
കുംഭോപമസ്തനി? മിഴിയൊരാലാക്കിനായാൽ
കിംഭോ, നിനക്കു, സതിനപ്പോം--ഇവന്നുമേലിൽ
ഭംഭോളിയേയ്ക്കിലുമൊരിററ കലക്കുമേല്ക്കാ!

14

അസ്താവിലാമയമഭീഷിതസിദ്ധിവന്നു
ശസ്താഭമാകിയ ഭവല്ലഭമോടിണങ്ങാൻ
ധന്യാത്മദർപ്പമിത, കാലിണകൂപ്പിടുന്നേൻ,
ഹസ്താർപ്പണം സകലമംബ, നമോസ്തുഭ്യം.

15

പ്രേമദർശനം

(ദേവഷിനാരദ വിരചിത ഭക്തിസൂത്രം)

പ്രേമരൂപമായ ഭക്തിയുടെ ലക്ഷണവും ഉദാഹരണവും

(തുടർച്ച)

(വി. എൻ. പരമേശ്വരൻനമ്പൂതിരി)

20. അസ്തോപവേദം.

യഥാർത്ഥമായ ഭക്തി ഇപ്രകാരം മാത്രമാണ്. എപ്രകാരമാണെന്ന് ഇനിയത്തെ സൂത്രംകൊണ്ടു പറയുന്നു.

ദേവഷിനാരദൻ മുന്വിലത്തെ സൂത്രത്തിൽ പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞ സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ ദൃഢതയ്ക്കുവേണ്ടി ഭക്തിയുടെ സ്വരൂപം ഇന്നുതന്നെന്ന് ഒരിക്കൽകൂടി പറയുന്നു.

21. യഥാപ്രജതോപികാനാം.

ശ്രീകൃഷ്ണപരമാത്മാവിനെക്കുറിച്ച് അമ്പാടിയിലെ ഗോപസ്ത്രീകൾക്ക് യാതൊരു തരത്തിലുള്ള അനുരാഗമുണ്ടായിരുന്നവോ അതുപോലുള്ളതായിരിക്കണം ഭക്തി.

ഭക്തിയുടെ ലക്ഷണം പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു ദേവഷിനാരദൻ ഇപ്പോൾ പ്രേമനിരോമണികളും പ്രാതസ്തരണീയകളുമായ ശ്രീതോ

പികമാരെ ഉദാഹരണമായി കാണിക്കുന്നു വാസ്തവത്തിൽ ഗോപികമാരുടെ മഹിമ അപ്രകാരമുള്ളതുതന്നെയാണ്. അവരുടെ പ്രേമത്തിന്റെ തത്പാതമത്തെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കുവാൻ കഴിവുള്ളവർ ആരാണ് ലോകത്തിലുള്ളത്? ഗോപികമാർ തങ്ങളുടെ മനസ്സ്, ശരീരം, ധനം, ഇഹലോകം, പരലോകം എല്ലാം ശ്രീകൃഷ്ണന് സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. അവർ രാവുപകൽ അദ്ദേഹത്തെത്തന്നെ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ട് ഗദ്ഗദ്ഭാഷിക്കുകയോടുകൂടി നിരന്തരം ആ പരമാത്മാവിന്റെ ഗുണഗാനങ്ങളെത്തന്നെ പ്രകീർത്തിക്കുകയും, സൂക്ഷ്മ അദ്ദേഹത്തെത്തന്നെ കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻതന്നെ സ്വയം അവരോടു് അരുളിച്ചെയ്യുന്നു:—

“ന പാരയേഹം നിരവദ്യസംയുജാം
സ്വസാധുതൃപ്തം വിബുധായുഷാപിവാഃ
യാമാഭജൻ ഭർജരഗേഹന്തേഽഖലാഃ
സംവൃത്വതപഃ പ്രതിയാതുസാധുനാം”

(ഭാഗവതം 10-30-22)

“ഹേ ഗോപികമാരേ, നിങ്ങൾ എന്നിങ്ങവേണ്ടി നിങ്ങളുടെ ഹൃദനായകന്മാരുടെ കഠിനബന്ധത്തെപ്പോലും വലിച്ചുപൊട്ടിച്ചവണ്ണം എന്നെ അനുസരിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ ഈ പ്രവൃത്തി സർവ്വമാ നിദ്ദോഷമാണ്. ഞാൻ ദേവന്മാരുടെ ആയുഷ്കാലപര്യന്തം നിങ്ങളുടെ ഈ ഉപകാരത്തിന് പകരം ചെയ്യുവാൻ ശക്തനല്ല. നിങ്ങൾ സ്വന്തം ഉദാരതകൊണ്ട് എന്നെ ഋണമുക്തനാക്കുവിൻ!”

സന്ദേശം കൊടുത്തു് ഉദ്ധവരെ അമ്പാടിയിലേക്കു് അയക്കുന്ന സമയത്തു് ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ പ്രേമാശ്രു വർഷിച്ചുകൊണ്ടു് ഗൽഗുഭകണ്ഠത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു:—

“താമന്മനസ്സാ മൽപ്രാണാ
മദന്തേമത്പുക്കതഭൈഹികാഃ
യേ ത്വക്തലോകധർമ്മാത്മാ
മദന്തേമതാൻബിഭർഷ്വഹം.
മയിതാഃ പ്രേയസാംപ്രേഷേ
ഭൂരണ്വേമ ഗോകുലസ്ത്രിയഃ
സ്തൂരന്വേദ്യോഽഭാവിമഹ്മുന്തി
വിരഹൈരുകണ്ഠവിഹപലാഃ.

ധാരയന്വതികൃഷ്ണേണ
പ്രായാഃപ്രാണാൻ കഥഞ്ചന
പ്രത്യാഗമനസന്ദേശൈ-
വ്യാപ്തവ്യോമേ മദാത്മികാഃ”.

(ശ്രീമദ്ഭാഗവതം 10-46-4, 5, 6)

“ഹേ ഉദ്ധാവാ, ഗോപികമാർ തങ്ങളുടെ മനസ്സ് എനിക്കു സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞാൻ തന്നെ അവരുടെ പ്രാണനാണ്. എനിക്കു വേണ്ടി അവർ തങ്ങളുടെ സർവ്വ ദൈഹികവ്യാപാരങ്ങളും ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു യാതൊരു ജനങ്ങളും എനിക്കുവേണ്ടി സമസ്തലൗകികധർമ്മങ്ങളേയും ഉപേക്ഷിക്കുന്നുവോ അവർക്കു ഞാൻ സുഖത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു. ഗോപികമാർ എന്നെ തങ്ങളുടെ പ്രിയതമന്മാരേക്കാൾ അതിപ്രിയതമനായി വിചാരിക്കുന്നു. വിദൂരസ്ഥനായ എന്നെ ചിന്തിച്ച് അവർ ഭാര്യണമായ വിരഹവേദനയോടുകൂടി വ്യാകുലചിത്തകളായി തങ്ങളുടെ ശരീരത്തെത്തന്നെ മറന്നിരിക്കുകയാണ്. എന്റെ അഭാവത്തിൽ അവർ വളരെ കഠിന യാതനകളോടുകൂടി ഏതോ പ്രകാരത്തിൽ പ്രാണസന്ധാരണം ചെയ്യുന്നു. ഞാൻ വീണ്ടും അന്ധാടിയിലേക്കു മടങ്ങിച്ചെല്ലുമെന്ന സന്ദേശത്തെ ആധാരമാക്കി മാത്രം അവർ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഗോപികമാരുടെ ആത്മാവാകുന്നു; അവർ എന്റേയും!”

ഉദ്ധവർ അന്ധാടിയിൽ ചെന്നപ്പോൾ ഭഗവൽപ്രേമമയികളായ ഗോപികമാരുടെ ദശാവിശേഷങ്ങൾ നേരിട്ടു കണ്ടു. അവർക്ക് നാനാവശത്തുനിന്നും — ബാഹ്യമായും ആന്തരമായും — ശ്രീകൃഷ്ണപരമാത്മാവിന്റെ ദർശനം കിട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നതും അറിഞ്ഞു. എന്നുമാത്രമല്ല അവരുടെ മുഖത്തുനിന്നുതന്നെ കേട്ടു:—

നന്ദനന്ദനാൻ പരമാനന്ദം നിരന്തരം
സുന്ദരാകാരൻ പരിശോഭിപ്പു ഹൃദയതരേ;
ജാഗ്രത്തിലല്ല സ്വപ്നകാലത്തിൽപ്പോലും ശ്യാമ-
വിഗ്രഹമെന്നതുപോവതില്ലറിഞ്ഞാലും,
ലൗകികരഹസ്യങ്ങൾകാണിക്കുംകഥകള-
വ്യാകുലമനേകംനീ സരസംകഥിച്ചാലും,
ഇവർതൻ കൊച്ചുഹൃദയങ്ങളുൾക്കലം പുണ്യ-
മവനുള്ള ലൗകികപ്രേമവാരിയാൽ മുററും;

സാതരമല്ലായതുലവരേ, പോരു, മവൻ-
സാരസാനനമുദഹാസമിങ്ങൊരാശ്രയം.

ആ ശ്രീ ഹരിപ്പുണ്ണാചാര്യകൾ വീണ്ടും തുടർന്നു:—

യോഗം യോഗമെന്നങ്ങുനാദിയേ തുടന്നോതും
വാതത്വം പോലുമിവരറിയാത്തവരെന്നാൽ,
വല്ലുലജടാദികൾ പൂണ്ടുപവാസത്തോടും
നിർത്തണോപാസനംകേൾ നിർത്തണംഃഖപ്രഭം.
ആരൊരാളിച്ഛിപ്പതി, ക്ഷപടകമയെല്ലാം
പോരുമുലവാ, ഭവാനോതുവതസാമ്പ്രതം,
അല്ലെങ്കിൽ, നന്ദാത്മജവിരഹാഗ്നിയാൽദശം
മാമിവർമനോഭസ്സധാരികൾ, സംശുദ്ധകൾ,
ഏകവേണിക, ഭേദകം ബരക, ഭേദ കാന്തമാ-
യേകഭാവനയാലേ യോഗികൾതന്നെയല്ലോ!

ഗോപികമാർ വീണ്ടും തുടർന്നു:— ഉലവരേ, യോഗമുറകൾ ശ്യാ
മസുന്ദരനായ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ വിധോഗമനുഭവിക്കുന്നവരുള്ളേടത്തു
പോയി പഠിപ്പിക്കു; ഇവിടെ നോക്കു, സഭാ സംയോഗമാണുള്ളത്!
ഞങ്ങളുടെ പ്രിയതമനായ ആ ശ്യാമസുന്ദരകളേബരൻ സഭാ ഞ
ങ്ങളുടെകൂടെത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നുണ്ടു്!! ഇത്രയുമായപ്പൊഴേക്കും ഉല
വരുടെ കണ്ണുകൾ തുറന്നു! അദ്ദേഹം ഗോപികമാരുടെ ശുദ്ധപ്രേമ
ത്തിന്റെ പ്രബലപ്രവാഹത്തിൽ ഒഴുകിപ്പോയി,

ഗോപികമാരേ, കേൾപ്പിനുലവർത്തന്റെവെറും-
മുഖതതന്നെയല്ലോ യോഗസംവ്യാഖ്യാനങ്ങൾ!
ഇങ്ങെഴുംലതാപുഷ്പതരുവുനങ്ങൾപോലും
ഭംഗിയിൽപാടുന്നല്ലോ മാധവതാനാമതം!
ധന്വമാരായുള്ളൊരു നിങ്ങൾതൻ പാദാന്തികേ
നന്നായിട്ടുറങ്ങുന്നു യോഗാദികമമെല്ലാം!
നിങ്ങളുചുതപ്രേമം കനിവോടിവനിന്നു
സമ്മാനിച്ചിതുമൂലം കൃതകൃതനിദ്രാസൻ!

അദ്ദേഹം ഭക്തിപ്രണതചിത്തനായി പിന്നെയും തുടർന്നു:

“ഏതാഃ പരംതനുഭൂതോ ഭൂവിതോപവധോ
ഗോവിന്ദഃ ഏവ നിഖിലാത്മനിരൂപഭാവാഃ

വാഞ്ചരന്തിയദ്ഭവഭിയോമനയോവയം ച
കിംബ്രഹ്മജന്മഭിരനന്തകഥാരസസ്യ.

നായംശ്രിയോ/ങ്ഗ ഉനിതാന്തരതേഃ പ്രസാദഃ
സ്വപ്രോഷിതാം നളിനഗന്ധഭവാങ്കതോ/ന്യാഃ
രാസോത്സവേ/സ്വ ഭജദണ്ഡഗൃഹീതകണ്ഠ-
ലബ്ധാശിഷ്യം ഉദഗാദ്വ്രജവല്ലവീനാം.

ആസാമഹോചരണരേണജ്ജ്യാമഹംസ്വാം
വൃന്ദാവനേകിമപിഗുലുലതൈഷധീനാം
യാദിസ്തപജംസ്വജനമാരൂപമംചഹിതപാ
ഭേജ്യമുകന്ദപദവിംശ്രുതിഭിവിമുഗ്ധം."

(ശ്രീമൽഭാഗവതം 10-47-58,60,61)

“ലോകത്തിൽ ഈ ഗോപാലലനമാരുടെ ജന്മത്തെയാണ് സഫലമായത്. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഇവരുടെ മനസ്സ്, ഭവഭയ ഭീതരായ മഹഷിമാരും, അതുപോലെ നമ്മളെല്ലാവരും ആഗ്രഹിക്കുന്ന വിശ്വാത്മാവായ ഭഗവാൻ ശ്രീ ഗോവിന്ദനിൽ ലയിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നല്ലോ! സത്യമായും ശ്രീ അനന്തലീലാകഥാരസികരായ വക്ത്ര ബ്രാഹ്മണങ്ങളുള്ളതുപോലെ മൂന്നു ജന്മങ്ങളുടെ (ജനനം, ഉപനയം, യജ്ഞഭീക്ഷ എന്ന പൗരണികമതം) ആവശ്യംതന്നെ എന്താണ്? രാസക്രീഡാ സമയത്ത് ഭഗവാൻ ശ്രീഹരിയുടെ ഭജലതകളെ തങ്ങളുടെ കണ്ഠഭരണമാക്കി പൂർണ്ണകാമകളായ ഈ വ്രജബാലന്മാരുടെ അവസ്ഥ, ശ്രീനളിനനയന പ്രസാദപാത്രമായി, പ്രീതിയോടുകൂടി ഹൃദയത്തിൽത്തന്നെ നിവസിക്കുന്ന ശ്രീലക്ഷ്മീഭഗവതിക്കും, കമലാകാന്തിയും തത്സുഗന്ധവും കലൻസുരസുന്ദരികൾക്കുംകൂടി ലഭിച്ചിട്ടില്ല! മറ്റുള്ളവരുടെ കഥ ചിന്ന പരയാനുണ്ടോ? ഈ മഹാഭാഗകളായ ഗോപികന്മാർ, വിട്ടുപിരിഞ്ഞുപോകാൻ പ്രയാസമായ ബന്ധുക്കളേയും, ആയുധമുക്കളേയും ത്യജിച്ചു, ശ്രുതിസ്മൃതികളുന്മേലായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മുകന്ദപദവിയെ അനുസരിക്കുന്നു. അഹോ! ഞാൻ വരുന്നജന്മത്തിലേക്കിലും ഈ വൃന്ദാവനത്തിലുള്ള വള്ളി, ധൈഷധിക്കുറിക്കാട്ട് ഇതിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നായി, അതിൽ ഈ ഗോപികമാരുടെ ചരണധൂളിപതിച്ച് ഉത്തമനായിത്തീരുമോ?”

അധുനാധുനനായ ഒരു മഹാൻ പാടുന്നു:—

“കാളിന്ദികൊണ്ടൊരു നീലക്കരയിട്ടു
ചേലിൽ, വിളങ്ങും വൃന്ദാരണ്യമേ,
കാലിന്ദിനക്കിത്തുടക്കമച്ചെന്തളിർ—
ക്കാലടിവെച്ചുകൊണ്ടുണ്ണിക്കണ്ണൻ
സഞ്ചരിക്കുന്നനിൻദിക്കിലെങ്ങനൊരു
പിഞ്ചുപല്ലായിപ്പിറക്കാവു ഞാൻ!”

(സാഹിത്യമഞ്ജരി മൂന്നാംഭാഗം)

(തുടരും)

ശുഭാപ്തിവിശ്വാസം

(പി. ജി. എം.)

എന്തൊക്കെ വിചിത്ര പരിണാമങ്ങളുടെ വിളയാട്ടങ്ങളുണ്ടാ
യാലും, അവസാനം നമ്മു തിന്മയെ കീഴ്പ്പെടുത്തും: സത്യം അസത്യ
ത്തെ വെല്ലും, അഹിംസ ഹിംസയെ അമർക്കും എന്ന ഭൂതബോധമാ
ണ് ശുഭാപ്തിവിശ്വാസത്തിന്റെ കാതൽ. ആരെയും ആഹ്ലാദവും
ആത്മവിശ്വാസി ഉപേക്ഷിക്കയില്ല. താല്ക്കാലികമായി പ്രത്യക്ഷ
പ്പെടുന്ന മൂടൽമഞ്ഞുകളെയൊക്കെ തുരത്താൻ കെൽപ്പുണ്ടു് ആയാ
ളുടെ ആശാകിരണങ്ങൾക്കു്.

ആത്മാവാണു യഥാർത്ഥമെന്നും, ആ ബോധം കൈവരുത്തുവാ
നാണു ജീവൻ ജന്മസ്ഥികാരം ചെയ്തിട്ടുള്ളതെന്നും, ജീവബ്രഹ്മ
കും സിദ്ധമായാൽ പരമാനന്ദമായെന്നും ഭാരതീയരുടെ രക്തത്തിൽ
അലിഞ്ഞു ചേർന്നിട്ടുള്ള സജീവവിശ്വാസങ്ങളാണ്. ബഹുമുഖമായ
പ്രവൃത്തിമാർഗ്ഗത്തിന്റെ വൈപുല്യംകൊണ്ടു് ഈ തത്വം വിസ്തരിക്കു
വാൻ ഇക്കാലത്തു പലക്കും ഇടവരുന്നുണ്ടു്. തല്ക്കാലലാഭങ്ങൾ കണ
ക്കാക്കിയുള്ള പ്രവൃത്തികൾക്കിടയിൽ സനാതനതത്വങ്ങൾ വിസ്തരി
ക്കപ്പെടുന്നു. ഫലമോ നിരാശയും അധഃപതനവും. ഒടുവിൽ അവ
നവന്റെ കൊള്ളരുതായ്മകളെ അന്യന്റെ തലയിൽ കെട്ടിവെയ്ക്കാ
നുള്ള വെമ്പലായി. അവസാനം ഭീമമായ പരാജയവും.

ലൗകികതയോടുള്ള ഇഴുകിപ്പിടുത്തം എത്ര ഭൂതമായാലും, വി
ഷയജന്യമായ സുഖത്തിന്റെ ക്ഷണികത മനുഷ്യനെ മയക്കത്തിൽ

നിന്നുണർത്തി, ഇതിലപ്പുറമെന്തെങ്കിലുമുണ്ടോ എന്നതിനെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കാതിരിക്കയില്ല. അപ്പോഴാണ് നിവൃത്തിമാർഗ്ഗത്തിൽ ശ്രദ്ധ പതിയുന്നത്. യഥാർത്ഥസുഖത്തിന്റെ ഉറവിടം അവനവനിൽത്തന്നെയുണ്ടെന്നും, മനസ്സിനെ ആ സ്ഥാനം കണ്ടുപിടിപ്പാൻ ഉദ്യുക്തമാക്കിയാൽ തീർച്ചയായും ആശ്വാസമായ ഫലം സിദ്ധിക്കുമെന്നും നമുക്കു മനസ്സിലായിത്തുടങ്ങും. അവിടെയെത്താതിരിക്കയില്ലെന്നുറപ്പുവരുമ്പോൾ ഇടയ്ക്കു കാണുന്ന പ്രതിബന്ധങ്ങൾ നമ്മെ ഹതാശരാക്കുകയില്ല. ശുഭാഷ്ടിവിശ്വാസം എപ്പോഴും താങ്ങുംതണലുമായിത്തീരും.

പുരുഷന്റേയും പ്രകൃതിയുടേയും മിശ്രകേളിയാണ് ഇക്കാര്യം യതൊക്കെ. ലോകമാഗ്ഗത്തെ ഒരു വൃത്തത്തോടുചമിക്കുന്നതായാൽ വൃത്തത്തിന്റെ അർദ്ധഭാഗം പ്രകൃതിലിലേയ്ക്കിറങ്ങുന്നതായും, മറുഭാഗം പ്രകൃതിപുരുഷനിലേയ്ക്കു കയറുന്നതായും ചിത്രീകരിക്കാം. പുരുഷൻ ഉറകൾ (കോശങ്ങൾ) ധരിച്ചു പ്രകൃതിയിലേയ്ക്കും ഇറങ്ങുകയും, അവയെ ഭേദിച്ചു പുറത്തുപോവുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇറക്കം പ്രവൃത്തിയും, കയറം നിവൃത്തിയുമെന്നറിയപ്പെടുന്നു. ധർമ്മം, അർത്ഥം, കാമം ഇവയത്രേ പ്രവൃത്തിയിൽ പ്രധാനം. നിവൃത്തിയിലോ മോക്ഷവും. ധർമ്മത്തിൽ അടിയുറപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് അർത്ഥസമ്പാദനത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കുകയും, അതനുസരിച്ചു വിഹിതകാമങ്ങൾ അനുഭവിക്കുകയുമാണു വേണ്ടതു്. ഭോഗാനുഭവത്തിൽ വിവേചനത്തിന്നാണു പ്രാധാന്യം. അത്തരം വിവേകത്തോടുകൂടിയ പ്രവർത്തനം അനിത്യാവിഷയങ്ങളിൽ അരതിയുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുകയും മോക്ഷസമ്പാദനപരിശ്രമത്തിനു് ഉത്സാഹം നൽകുകയും ചെയ്യും. ഭക്തിയിൽനിന്നു ശക്തിയും അതിൽനിന്നു മുകുതിയും സിദ്ധമാവുന്നു. ഇതാണ് പൊതുവെയുള്ള ജീവിതപരിപാടി. മുകുതിയാകുന്ന പരമലക്ഷ്യം. ശുഭപ്രവൃത്തിവസാനത്തെയാണല്ലോ ഉൽഘോഷിക്കുന്നതു്.

കാൽക്കാരണബന്ധത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ കർമ്മതപം നിരാരജ്യപ്പെട്ടു വഴിവെയ്ക്കുന്നതു്. അനുഭവങ്ങളൊക്കെ കർമ്മത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ്. കർമ്മങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിൽ മനുഷ്യനു വളരെ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടു്. അവരവരുടെ വിധികർത്താവു മററാരുമല്ല എന്നാണു കർമ്മനിയമം. ഒരുവന്റെ ഉൽഗതിക്കും അധോഗതിക്കുമുള്ള ഉത്തരവാദം അവനവനുതന്നെയാണു്. ഉത്തമമായ ആദർശം സ്വീകരിച്ചു്, അവിടെയെത്തുവാനുള്ള ഉചി

തങ്ങളായ ഉപായങ്ങൾ കൈക്കൊണ്ടു്, ശക്തിക്കൊത്തവിധം പരിശ്രമിക്കുന്നതായാൽ തീർച്ചയായും ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിയുണ്ടാവും. ഒരു കമ്മം എപ്പോൾ ഫലിക്കുമെന്നു തീർത്തുപറയുവാൻ സാധാരണ സാധ്യമല്ല. അതുകൊണ്ടാണു് ഇന്നപ്പോൾ ഫലം കിട്ടുമെന്നു് ഉറപ്പിക്കാൻവാത്തതു്. പക്ഷേ ഫലസിദ്ധി തീർച്ചയെന്നു് ധൈര്യപ്പെടാം. ഈ തത്വഗ്രഹണം ശുഭവിശ്വാസത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയേ ചെയ്യൂ. മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ സർവ്വവിധ പുരോഗതിക്കും പ്രചോദനം നൽകുന്ന നാരായണവേദാണു് ശുഭാപ്തിവിശ്വാസം.

• ഒരു ഭൃത്യന്റെ ബുദ്ധിശക്തി (ഒരു ചരിത്രകഥ)

(പരേതനായ) കണ്ണമ്പ്ര കുഞ്ഞുണ്ണിനായർ, ബി. ഏ. ബി. എൽ.

മുസൽമാൻ രാജ്യഭരണകാലത്തു് ഒരിക്കൽ ഒരു കാജി (ഗവർണ്ണർ) ചക്രവർത്തിയെ കാണാൻ പോയിരുന്നു. മതവിഷയത്തിൽ താൻ വലിയൊരു വിദ്വാനാണെന്നു കാജി അഭിമാനിച്ചിരുന്നു. ഈയാളുടെ യോഗ്യതയെപ്പറ്റി ഒന്നു പരീക്ഷിക്കണമെന്നു് ചക്രവർത്തിക്കു തോന്നി. അദ്ദേഹം ഒരു വിദ്വാനായിരുന്നില്ല; എങ്കിലും, കാജിയോടു ചോദിക്കാൻഭേദിച്ച ചോദ്യങ്ങൾ ഗവർണ്ണർ സ്ഥാനത്തിന്നുഗ്രഹിച്ചിരുന്ന വേറൊരാൾ ചക്രവർത്തിക്കു സൂചിപ്പിച്ചുകൊടുത്തതായിരുന്നു. കാജി ചക്രവർത്തിയുടെ മുമ്പാകെ വന്നപ്പോൾ ചക്രവർത്തി ചോദിച്ചു.

“ഈശ്വരൻ എങ്ങോട്ടു നോക്കിയാണിരിക്കുന്നതു്? ഈശ്വരൻ എവിടെയാണിരിക്കുന്നതു്? അദ്ദേഹം എന്താണു ഭക്ഷിക്കുന്നതു്? അദ്ദേഹം എന്തു ചെയ്യുന്നു?” ഈ ചോദ്യങ്ങൾക്കു ശരിയായ ഉത്തരം പറഞ്ഞു് തന്നെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നതായാൽ ആയാൾക്കു് ജോലിയിൽ കയറാം കൊടുക്കുന്നതാണെന്നു ചക്രവർത്തി പറഞ്ഞു. ചക്രവർത്തിയുടെ ചോദ്യങ്ങൾക്കു തക്ക ഉത്തരം പറയാൻ ഞരക്കമാണെന്നു കാജിക്കു തോന്നി. മുഖസ്തൂതി പറഞ്ഞു ചക്രവർത്തിയെ സന്തോഷിപ്പിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ ആയാൾ നല്ല മിടുക്കനായിരുന്നു. ഈ

* വിവേകവാണി പത്രാധിപരായിരുന്ന ശ്രീ, പി, ജോഷിനുമേനോൻ ബി. ഏ. ബി. ടി. ചെയ്തതാണതു്.

ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം പറയാൻ എട്ടു ദിവസത്തെ എടകിട്ടേണമെന്ന് കാജി അപേക്ഷിച്ചു.

കാജി എട്ടുദിവസത്തോളം ദീഘാലോചന ചെയ്തിട്ടും ആയാൾക്കു ഒന്നും തീരുമാനിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. എട്ടാമത്തെ ദിവസമായി; എങ്കിലും ചോദ്യങ്ങൾക്കു ശരിയായ ഉത്തരം അവനു കിട്ടിയില്ല. കരകൂടി എടകിട്ടാനായി ഭീനമാണെന്നു നടിച്ച് കാജി കിടപ്പിലായി. കാജിയുടെ ഭൂതൻ അടുത്തു വന്നു എന്താണ് സുഖക്കേട് എന്നു ചോദിച്ചു കാജി പറഞ്ഞു, “പോടാ പുറത്തു!” എന്നെ അലട്ടണ്ട; ഞാൻ മരിക്കാറായിരിക്കുന്നു.” ഭൂതൻ പറഞ്ഞു, “എജമാനെ! ദയവുചെയ്തു സുഖക്കേട് എന്താണെന്നു പറഞ്ഞാലും! അങ്ങു സുഖക്കേട് അനുഭവിക്കുന്നത് എനിക്കു കാണാൻ വയ്യ. അങ്ങു മരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ നല്ലതു് ഞാൻ മരിക്കയാണ്.” കാജി കായ്കമെല്ലാം തുറന്നു പറഞ്ഞു. ഭൂതൻ എടുത്തിരുന്ന ജോലി നന്നെ താണതായിരുന്നുവെങ്കിലും വാസ്തവത്തിൽ അവൻ നല്ല വിഭാഗാനായിരുന്നു. ചോദ്യങ്ങൾക്കുള്ള ഉത്തരം അവനു കരസ്ഥമായിരുന്നു. താൻ ചക്രവർത്തിയുടെ അടുക്കൽപോയി ചോദ്യങ്ങൾക്കു ഉത്തരം പറഞ്ഞുകൊള്ളാമെന്നും കാജിതന്നെ കല്പിച്ചയച്ചതായിട്ട് ഒരു കത്തുകിട്ടണമെന്നും തന്റെ ഉത്തരം ചക്രവർത്തിക്കു ബോധ്യമാകാത്തപക്ഷം താൻ മരിക്കാൻ ഒരുക്കമാണെന്നും തന്റെ എജമാനൻ മരിക്കേണ്ടതില്ലെന്നും അവൻ പറഞ്ഞു. ഇങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതിനെപ്പറ്റി കാജിക്കു സംശയമായിത്തീർന്നു; എന്നാൽ അതേ ക്ഷണത്തിൽതന്നെ രാജാവിന്റെ ഭൂതൻ കാജിയുടെ അടുക്കൽ വന്നെത്തി. ആയാൾ പേടിച്ചു വിറച്ചുകൊണ്ട് ഭൂതനോടു പോകാൻ പറഞ്ഞു. അവൻ തനിക്കുള്ളതിൽവെച്ചു നല്ല വസ്തുക്കൾ ധരിച്ചുവെങ്കിലും അതു കീറി മുഷിഞ്ഞതായിരുന്നു. അവൻ ഒരു വേദാന്തിയായിരുന്നു. ഈ വേദാന്തി ലേരം കൂസൽകൂടാതെ ചക്രവർത്തിയുടെ അടുക്കൽചെന്നു പറഞ്ഞു, “പ്രഭോ, അങ്ങയുടെ ആവശ്യം എന്താണ്? എന്നോട് എന്തു ചോദിക്കാനാണ് അങ്ങു ആഗ്രഹിക്കുന്നത്?” ചക്രവർത്തി പറഞ്ഞു, “തന്റെ എജമാനൻ പക്കൽ കൊടുത്ത ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരംപറയാൻ തനിക്കു കഴിയുമോ? വേദാന്തി പറഞ്ഞു, “ഞാൻ ഉത്തരം പറഞ്ഞുകൊള്ളാം. എന്നാൽ ചോദ്യങ്ങൾക്കു ഉത്തരം പറയുന്നവൻ തുരുനാഥനും ചോദിക്കുന്നവൻ ശിഷ്യനുമാണെന്ന് അങ്ങയ്ക്കു അറിയാമല്ലോ. അങ്ങു ഒരു യഥാർത്ഥമുസൽമാനാണെന്നും പരിശുദ്ധ ഖുറാനിലെ നിയമ

ങ്ങൾ അനുസരിക്കുന്നവനാണെന്നും ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നു. നിയമപ്രകാരം അങ്ങ് എന്നെ മാനുഷമാനത്ത് ഇരുത്തണം; അതിനേക്കാൾ താണുമാനത്ത് അങ്ങ് ഇരിക്കണം." അവൻ വിശേഷപ്പെട്ട വസ്ത്രങ്ങൾ ഉടുക്കാൻ കൊടുത്ത് അവനെ രാജസിംഹാസനത്തിൽ ഇരുത്തി. രാജാവു സിംഹാസനത്തിന്റെ പടിയിൽ ഇരുന്നു. രാജാവു പറഞ്ഞു, "എന്നാൽ ഒന്നുകൂടി ഉണ്ട്. തന്റെ ഉത്തരങ്ങൾ കേട്ട് എന്തിങ്കെ തൃപ്തിപ്പെടാത്തപക്ഷം ഞാൻതന്നെ കൊല്ലും" വേദാന്തി പറഞ്ഞു, "തീർച്ചയായും ഞാൻ അതു മനസ്സിലാക്കീട്ടുണ്ട്."

"ഈശ്വരൻ എവിടെ ആണ് ഇരിക്കുന്നത്" എന്നാണല്ലോ ആദ്യത്തെ ചോദ്യം. അതിന്നു ശരിക്കു ഉത്തരം പറയുന്നതായാൽ ചക്രവർത്തിക്കു മനസ്സിലാവില്ല എന്നു കരുതി, "ഒരു പത്മവിനെ കൊണ്ടുവരിക" എന്നു പറഞ്ഞു. ആൾക്കാർ ഒരു പത്മവിനെ കൊണ്ടുവന്നു. "കറക്കുന്ന പത്മവാനോ" എന്നു വേദാന്തി ചോദിച്ചു. "അതേ" എന്നു ചക്രവർത്തി മറുപടി പറഞ്ഞു. "പാലു" എവിടെയാണ് ഇരിക്കുന്നത്" എന്നു വേദാന്തി ചോദിച്ചു. "അകിട്ടിലാണ്" എന്നു ചക്രവർത്തി മറുപടി പറഞ്ഞു. "അതു ശരിയല്ല; പാലു പത്മവിന്റെ ദേഹം മുഴുവനും വ്യാപിച്ചു കിടക്കുന്നുണ്ട്." എന്നു വേദാന്തി പറഞ്ഞു. പിന്നെ വേദാന്തി കുറെ പാലു കൊണ്ടുവരാൻ പറഞ്ഞു. "വെണ്ണ എവിടെയാണ്? പാലിൽ വെണ്ണ ഉണ്ടോ? എന്നു വേദാന്തി ചോദിച്ചു. "ഉവ്വു" എന്നു പാൽക്കാർ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ "അതു എവിടെ? എന്നെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തിത്തരിവിൻ" എന്നു വേദാന്തി പറഞ്ഞു. അവർക്കു സമാധാനം പറയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പിന്നെ വേദാന്തി പറഞ്ഞു. "വെണ്ണ എവിടെയാണിരിക്കുന്നതെന്ന് നിങ്ങൾക്കു പറയാൻ കഴികയില്ലെങ്കിലും വെണ്ണ പാലിലുണ്ടെന്നും അതു പാലിൽ സർവ്വത വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്നുണ്ടെന്നും നിങ്ങൾക്കു വിശ്വസിക്കാതെ കഴിയുന്നതല്ല. അതുപോലെ ഈശ്വരൻ എല്ലാ ദിക്കിലും ഉണ്ട്. വെണ്ണ പാലിൽ സർവ്വത വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെയും പാലു പത്മവിന്റെ ദേഹമെല്ലാം വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെ ഈശ്വരൻ ഈ പ്രപഞ്ചം മുഴുവൻ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു. പാലു കിട്ടണമെങ്കിൽ പത്മവിനെ കറക്കണം. ഈശ്വരനെ ലഭിക്കണമെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തെ നിങ്ങൾ കറക്കണം," പിന്നെ വേദാന്തി ചോദിച്ചു. "എന്റെ ഉത്തരം അങ്ങയ്ക്കു തൃപ്തികരമായോ?" "ഉവ്വു" എന്നു ചക്രവർത്തി മറുപടി പറഞ്ഞു.

“ഈശ്വരൻ എത്ര ഭാഗത്തേക്കാണ് നോക്കി ഇരിക്കുന്നത്; കിഴക്കോ, തെക്കോ, പടിഞ്ഞാറോ, വടക്കോ,” എന്നാണല്ലോ രണ്ടാമത്തെ ചോദ്യം. ഇതു അസംബന്ധമായ ഒരു ചോദ്യമാണ്. ഈശ്വരനെ ഒരു മനുഷ്യനെപ്പോലെ വിചാരിച്ചിട്ടാണ് ഈ ചോദ്യത്തിന്നിടയായത്.” വേദാന്തി ഒരു വിളക്കുകൊണ്ടുവരാൻ പറഞ്ഞു. ഒരാൾ ഒരു മെഴുകുതിരി കൊളുത്തിക്കൊണ്ടുവന്നു. വെളിച്ചം കിഴക്കോ തെക്കോ പടിഞ്ഞാറോ വടക്കോ അഭിമുഖമായിരിക്കുന്നില്ലെന്നും എല്ലാദിക്കിലും സമമായി ഇരിക്കുന്നുവെന്നും വേദാന്തി കാണിച്ചു കൊടുത്തു. രാജാവിന്നു തൃപ്തിയായി. അതുപോലെ സർവ്വതോമുഖമായി നിങ്ങളുടെ ഉള്ളിൽ കുടികൊള്ളുന്ന മെഴുകുതിരിയാണ് ഈശ്വരൻ.

പിന്നത്തെ ചോദ്യം “ഈശ്വരൻ എന്തു ചെയ്യുന്നു?” എന്നാണ് “ആട്ടെ, അവിടുന്നുതന്നെ പോയി കാജിയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരണം” എന്നു വേദാന്തി പറഞ്ഞു. കാജി വന്നപ്പോൾ തന്റെ ഭൂതപ്രഭു സിംഹാസനത്തിൽ ഇരിക്കുന്നതുകണ്ട് അത്ഭുതപ്പെട്ടു. പിന്നെ പണ്ഡിതൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥലത്തു കാജിയോടും [കാജിയ്ക്കുള്ള സ്ഥലത്തു ചക്രവർത്തിയോടും ഇരിക്കാൻ അവൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. താൻ രാജസിംഹാസനത്തിലും ഇരുന്നു. പിന്നെ അവൻ പറഞ്ഞു: “ഈ രീതിയിലാണ് ഈശ്വരൻ എല്ലാ സ്ഥാനങ്ങളേയും ഇടവിടാതെ മാറിയും മറിച്ചും വെയ്ക്കുന്നത്; പണ്ഡിതനെ രാജാവാക്കുന്നു; രാജാവിനെ കാജിയാക്കുന്നു; കാജിയെ പണ്ഡിതനാക്കുന്നു. ലോകത്തിൽ ഒരു കുടുംബം വലിയ പദവിയെ പ്രാപിക്കുന്നു; പിന്നെ അതു നാമാവശേഷമായിത്തീരുന്നു; വേറെ ഒരു കുടുംബം ആ സ്ഥാനത്തു വരുന്നു. കാച്ചുകാലം ഒരാൾ വലിയ മാനുപദവിയിലിരിക്കുന്നു; പിന്നെ അവന്റെ സ്ഥാനത്തു വേറെ ഒരാൾ ഇരിയ്ക്കുന്നു. ഇതു ലോകരീതിയാണ്.”

“രണ്ടു നാലു ദിനം കൊണ്ടൊരുത്തനെ
തണ്ടിലേറ്റി നടത്തുന്നതും ഭവാനു
മാളികാമുകളേറിയ മന്നന്റെ
തോളിൽ മാറാപ്പുക്കാക്കുന്നതും ഭവാനു”

ദൈവത്തിന്റെ ഗതി വിചിത്രമെന്നേ പറയാനുള്ളൂ. അന്നു മുതൽ ചക്രവർത്തി പണ്ഡിതനെ (വേദാന്തിയെ) കാജിയായി നിശ്ചയിച്ചു.

ശിശു.

എ. വി. ശങ്കരൻ.

കുന്നിനെ കടയാക്കിപ്പിടിച്ച മനുജന്റെ
 കുന്നിയ്ക്കു മനുസ്പൃത ദുഃഖയന്തത്തിൻ മുന്നിൽ
 ഉന്നത ഹിമാലയ ശൈലവും തലതാഴ്ന്നി
 നന്നു പെരുഷമേ, നിൻവിജയം പ്രശംസാർഹം
 എങ്കിലുമതിർവിട്ടു കവിയാതിരിയ്ക്കട്ടെ
 നിങ്കലുള്ളഭിമാനമഭികാമ്യമെന്നാലും !
 പൂവിനെ വിരിയിയ്ക്കാനയക്കപ്പെട്ടനോരു
 കോമളക്ഷുഭിരണിഞ്ഞെന്നലിനാലേ തന്നെ
 മരണാളനായാസമതിനെക്കൊഴിയിച്ചു
 മരുവും മഹാവിശ്വപ്രകൃതിരഹസ്യങ്ങൾ
 ഇരുളിൻകുന്ദാശാലാം രാവിനുപകൽതീർപ്പാൻ
 വിരതനായ വിശ്വപ്രകൃതിരഹസ്യങ്ങൾ
 മുഴുവനാരായുവാനറിവാൻ നിനക്കെന്നു
 കഴിവുണ്ടാകും മർത്യ, ശിശു നിയിന്നുംമുന്നിൽ !

ചില മഹദ്വചനങ്ങൾ

തോവിന്ദൻകുട്ടി നായർ

പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ഘടകവും അതിന്റെതന്നെ ഒരു ചെറിയ
 രൂപവും എന്ന നിലയിൽ മനുഷ്യനു പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സമഷ്ടി
 രൂപത്തിൽനിന്നും നന്മയിൽനിന്നും സിദ്ധിച്ചതല്ലാതെ സ്വന്തമായ
 ഒരു വ്യക്തിത്വമോ നന്മയോ ഇല്ല. (പ്ലേറോ.)

ജ്ഞാനാത്മകമായ പ്രപഞ്ചസത്ത ശാശ്വതവും വികാരരഹിത
 വുമാണ്. ബാഹ്യപ്രപഞ്ചത്തിൽ സംഭവിക്കുന്ന എല്ലാ പരിണാമ
 ങ്ങളുടേയും ഉത്ഭവസ്ഥാനവും മൂലകാരണവും അതല്ലാതെ മറെറാ
 നുമല്ല. മനുഷ്യന്റെ ഐഹികമായ എല്ലാ നന്മകളുടേയും സാ

രാംരം, ജ്ഞാനാത്മകമായ ആ പ്രപഞ്ചസത്തയ്ക്കു സരിച്ചു തന്നെ നോ അന്യനെന്നോ ഉള്ള വിചാരം കൂടാതെ പ്രവർത്തിക്കുകയാണു്.

(അരിസ്റ്റോട്ടൽ)

ധനമില്ലാത്ത മനുഷ്യക്കു് അത്പ്രലാപനം ചെയ്യാലും പുരുഷാർത്ഥങ്ങൾ ലഭിക്കുകയില്ല. ധനംകൊണ്ടു വേണം പുരുഷാർത്ഥങ്ങൾ നേടാൻ. ആനയെ ബന്ധിക്കാൻ ആനതന്നെ വേണമല്ലോ.

(കൌടല്യൻ)

സദുദ്ദേശത്തോടുകൂടാത്തതൊഴിച്ചു നല്ലതെന്തെ വിളിക്കത്തക്കതായി ഈ ലോകത്തിലോ ഇതിന്നു പുറത്തോ യാതൊന്നുമില്ല. സ്വന്തം കാന്തികൊണ്ടു രോഭിക്കുന്നതേതോ അതു രത്നമാണു്.

—കാൻറു്.

അപ്പമാദോ—അമതപദം

പമാദോ—മച്ചുഹോപദ-

അപ്പമത്താ—നമീയന്തി

യേപമത്താ—യഥാമതം.

അബലം ചെയ്യാത്തവൻ ആനന്ദാവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കുന്നു; അബലം ചെയ്യുന്നവനോ വ്യസനാകീണ്ണമായ മരണാവസ്ഥയേയും പ്രമാദം പറ്റാത്തവൻ അതു പറന്നുവന്നപ്പോലെ ഐഹികദുഃഖങ്ങൾ അനുഭവിച്ചു ക്ലേശിച്ചു മരിക്കുന്നില്ല. —ശ്രീ ബുദ്ധൻ

മനുഷ്യനു എത്താവുന്നതും അവൻ എന്തെങ്ങതുമായ ആ പരിപൂർണ്ണതയിലേയ്ക്കുള്ള പ്രയാണത്തിൽ, സമുദായത്തിന്റെ വളന്നുവരുന്ന ബോധശക്തിയാൽ ആകൃതിപ്പെടുത്തപ്പെട്ട ചട്ടങ്ങളാണു് ജീവിതത്തിൽ നാം അവരൂപം ആചരിച്ചേ കഴിയൂ എന്നു് അനുരാഗിക്കപ്പെടുന്ന ധാർമികനിയമങ്ങൾ. —ഹെഗൽ.

പ്രവൃത്തിജടിലമായ ഈ ജീവിതത്തിൽ ഏതാനും മണിക്കൂറുകളിലും ഓരോ ദിവസവും നമുക്കു നമ്മിൽത്തന്നെ വിശ്രമിപ്പാനും, നമ്മുടെ മനസ്സിനെ ആ “മഹാനിശ്ശബ്ദത”യുടെ ജാഗരൂകമാക്കി ചെയ്യാനും സാധിയ്ക്കുമെങ്കിൽ അതത്ര ശ്രേഷ്ഠമായ ഒരു കാഴ്ചമായിരിയ്ക്കും! നമുക്കു ശ്രദ്ധിപ്പാൻ സാധിക്കുമെങ്കിൽ ആ “ദിവ്യപ്രക്ഷേപണി” എപ്പോഴും സംഗീതം പൊഴിച്ചുകൊണ്ടിരിയ്ക്കും. എന്നാൽ മെഴനത്തിലൂടെയല്ലാതെ അതിനെ ശ്രദ്ധിപ്പാൻ സാധിക്കുകയില്ല.

(മഹാത്മജി)

മനുഷ്യപ്രകൃതി ഒരു ഭരണഘടനയെപ്പോലെയാണു്. അതിൽ പരമാധികാരം മനസ്സാക്ഷിക്കാണു്. മനസ്സാക്ഷിയ്ക്കു ശക്തിയുണ്ടോ

നീതി നടത്താൻ കഴിയും. പ്രതാപമുണ്ടോ അധികാരം ചെലുത്താനും കഴിയും. ലോകത്തെ മുഴുവനും ഭരിക്കുന്നത് അതാണ്.

(ബട്ളർ)

ആരേയും അവഗണിക്കരുത്. എല്ലാവരുടെ അഭിപ്രായങ്ങളും കേൾക്കണം. കുട്ടികളുടേതായാലും അർത്ഥമുള്ള വാക്കിനെ അറിവുള്ളവർ സ്വീകരിക്കണം.

(വിശാലാക്ഷൻ)

അതർത്ഥത്തിന്റെ കാരണം ഉത്സാഹമാണ്; അനർത്ഥത്തിന്റേതു ആലസ്യവും. അലസതകൊണ്ടുള്ളതുമാത്രമല്ല, ഉണ്ടാകാവുന്നതുകൂടി നശിക്കും. ഉത്സാഹംകൊണ്ടു ഉദ്ദിഷ്ടകാര്യം സാധിക്കും. ഉള്ളതു വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യും.

(കേശടലൂൻ)

ദൈവത്തെ ഒന്നും കാമപ്പെടുത്തേണ്ടതായിട്ടില്ല. അദ്ദേഹം എല്ലാറ്റിലും ഉണ്ട്. നമ്മുടെ പ്രാർത്ഥന ഒരുതരം ആത്മസംശോധനമാണ്. അതു വിനയത്തിനുള്ള ഒരു ആഹ്വാനമാണ്. അതു ആത്മശുദ്ധിക്കും ആത്മാന്വേഷണത്തിനും ഉള്ള ഒരു പ്രചോദനവുമാകുന്നു.

(മഹാത്മജി)

ഐഹികത്തിൽ സന്തുഷ്ടനായ മനുഷ്യർ പാരത്രികത്തിലും സന്തുഷ്ടനായിരിക്കും. സുകൃതം ചെയ്തവർ രണ്ടു ലോകത്തിലും സന്തുഷ്ടരായിരിക്കും.

(ശ്രീ ബുദ്ധൻ)

ഇഴുശ്ശവരെകുതും പരമലക്ഷ്യം

(വി. കെ. നാരായണഭട്ടതിരി)

“ഋപോഷ്ണരേ പരമേ വ്യോമൻ
യസ്തിന്ദ്രേവഃ അധിവിശ്വേ നിഷ്ഠേഃ
യസ്തന്നവേദ കിമുചാ കരിഷ്യതി
യ ഇത്തദപിഃ തേ ഇമേസമാസതേ”

(ഭൃഗുപദം)

തൃശ്ശിവപേരൂർ വടക്കുന്നാഥൻ ക്ഷേത്രത്തിൽ അനേകം ഇഴുശ്ശവരന്മാരെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവിടെ എല്ലാം തൊഴുന്നതിന്നു ചിലകൃതം, നിയമം, മന്ത്രങ്ങൾക്കുള്ള നിയമനം ഇങ്ങിനെ പലതുമുണ്ട്. മുന്യകാലത്തു തൃശ്ശിവപേരൂർ ബ്രഹ്മസഭാ മഠത്തിലേക്കു വേദാധ്യായനത്തിന്നു വരുമ്പോൾ പുതുതായി വന്നവരെ പരമക്കാർ മതിലകത്തു തൊഴുവാനെല്ലാം വരുമാക്കിക്കൊടുക്കുക പതിവാണ്. ഇ

വിടെ ഉദ്ധരിച്ച മന്ത്രം വടക്കുന്നാഥൻ ക്ഷേത്രത്തിലെ ശങ്കരനാരായണമുന്തിയെ തൊഴുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നതാണ്. ഈ മന്ത്രത്തിന്റെ സാരം താഴെ ചേർക്കുന്നു:—

വേദപ്രതിപാദ്യനും നാശരഹിതനും സർവ്വക്ഷയനും ആ പരമോൽകൃഷ്ടനും ആയ യാതൊരു ജഗന്നിയന്താവിൽ സകല പ്രപഞ്ചവും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ആ ജഗന്നിയന്താവിനെ അറിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ വേദംകൊണ്ടെന്താണ് പ്രയോജനം? ആ ജഗന്നിയന്താവിനെ അറിയുന്നവൻ അതിധന്യനായിത്തീരുന്നു. ഇതിന്റെ താല്പര്യം. ശങ്കരനാരായണൻ എന്ന മുന്തിയെ ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു മന്ത്രംകൊണ്ട് ഉപാസിക്കുന്നതിൽ വളരെ അർത്ഥമുണ്ട്.

ശിവനേയും വിഷ്ണുവിനേയും, അതുപോലെ ശിവനേയും പാർവ്വതിയേയും ഒന്നിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുവാനായി കാളിദാസൻ ശ്ലേഷയായി “പാർവ്വതീപരമേശ്വരേ” എന്നു രഘുവംശത്തിൽ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. പാർവ്വതീപനേയും രമേശ്വരനേയും എന്നിങ്ങനെ പദം മുറിക്കുമ്പോൾ ശിവനും വിഷ്ണുവുമെന്ന് അർത്ഥമാകും. പാർവ്വതിയേയും പരമേശ്വരനേയും എന്ന് പദം മുറിക്കുമ്പോൾ സൃഷ്ടമാണല്ലോ അർത്ഥം. ഇതുപോലെ ശങ്കരനാരായണമുന്തിയെ സ്തുതിക്കുമ്പോൾ ശിവനേയും വിഷ്ണുവിനേയും വെച്ചേറെ ശ്ലേഷയായി സ്തുതിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ വല്ല മന്ത്രവുമുണ്ടാകുവാൻ പ്രയാസമില്ല. പക്ഷെ അതല്ല പ്രകൃതത്തിൽ ചെയ്തത്. ഈശ്വരത്വം ഒന്നേയുള്ളവെന്നും അത് വേദപ്രതിപാദ്യമാണെന്നും ഉള്ള സംഗതിയെ കൊണ്ട്ക മാത്രമാണ് മേലുദ്ധരിച്ച മന്ത്രംകൊണ്ടു ചെയ്യുന്നത്. ഇതിന്റെ താല്പര്യം മറ്റൊന്നല്ല. സൃഷ്ടി എന്നു വരുമ്പോൾ നാനാത്വമുണ്ടാകാതെ തരമില്ല. ആ സൃഷ്ടിയിൽ അകപ്പെട്ട ജീവിക്കുന്നവർക്ക് പെട്ടെന്നു ഏകത്വത്തിലേക്കുപോകുവാൻ സാധ്യമല്ല. സൃഷ്ടിയുടെ പരമോദ്ദേശംതന്നെ പ്രാണികളെല്ലാം ആ ഏകത്വത്തിലേക്ക് അവസാനത്തിലെങ്കിലും എത്തേണമെന്നാകുന്നു. അപ്പോൾ നാനാത്വത്തിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ട് ഏകത്വത്തിലേക്ക് പതുക്കെപ്പതുക്കെയെങ്കിലും ഗമിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുക എന്നുള്ളതാവണം നമ്മുടെ ശ്രമം. ദേവകായ്ക്കുള്ളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന മന്ത്രങ്ങളെ മനസ്സിൽനിന്നോക്കിയാൽ ഈ ശ്രമത്തിനുള്ള ഒരു പ്രോത്സാഹനം സർവ്വത കാണാം. ശങ്കരനാരായണമുന്തിയെ ഉപാസിക്കുവാൻ ഈ പ്രകൃതത്തിലുദ്ധരിച്ച മന്ത്രത്തെ ഉപയോഗിക്കുന്നത് അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു ശ്രമമാ

കുന്നു. “പ്രവാദം ഭൂമിജനയൻ ദേവ ഏക”:— ഇഹലോകപരലോകങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ച ദൈവം ഒന്നുതന്നെയാകുന്നു. ഈ മന്ത്രം മിക്കപുഷ്പങ്ങളിലും ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. പുഷ്പങ്ങളിൽ ഇതിനെ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനും അർത്ഥമുണ്ട്. ഗണപതി, സുബ്രഹ്മണ്യൻ, ശിവൻ, വിഷ്ണു മുതലായ ഏതു ഹുസ്തപരനെ പൂജിക്കുമ്പോഴും ഈ മന്ത്രം ഉപയോഗിക്കും. ഈ മന്ത്രത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗം കൂടി ചേരുമ്പോൾ ഇഹലോകപരലോകങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ച ദൈവം ഒന്നുതന്നെയാണു് എന്ന അർത്ഥത്തിലാണു് പദ്യവസാനം. അതായതു് സകല പുഷ്പങ്ങളിലും ഹുസ്തപരന്റെ ഏകത്വത്തെ സ്തുരിക്കാറുണ്ടെന്നു സാരം. ശങ്കരാചാര്യർ. വെറും അദ്വൈതപരിവേഷം എല്ലാവർക്കുമറിയാം. പക്ഷെ അദ്വൈതം മിക്ക ഹുസ്തപരന്മാരെയും അതായതു് ഹുസ്തപരന്മാർക്കുള്ള പ്രത്യേകതയെ കാണിച്ചുകൊണ്ടും ഭക്തിയോടുംകൂടി സ്തോത്രംചൊല്ലി സ്തുതിക്കുന്നതു കാണാം. ഇനി നമുക്കു വേദഭാഗം എടുത്തുനോക്കുക. നൂററമ്പതിലധികം ദേവതാ വാചകപദങ്ങളെ യാസ്തൻ ഉപദേശിക്കുന്നുണ്ടു്. യാസ്തൻ പറയാത്ത വേറെ ചില ദേവതകളെക്കൂടി വേദങ്ങളിൽ സ്തുതിക്കുന്നതു കാണാം. അപ്പോൾ ഹുസ്തപനോന്നാതമുണ്ടെന്നാണു് തോന്നുക. പക്ഷെ യാസ്തൻതന്നെ പറയുന്നു, ഏകമായ ആത്മാവിന്റെ വിഭൂതികളാണു് മറ്റുള്ളവയെല്ലാമെന്നു്. വാസ്തവത്തിൽ ഏകമായ ദേവതയെ അനന്തപദങ്ങളോടും വിശേഷണങ്ങളോടുംകൂടി പറയുന്നുവെന്നു് വന്നു്. അതെല്ലാം ഒന്നുതന്നെയെന്നു യാസ്തൻതന്നെ പറയുന്നു. എന്തിന്നു്? വേദംതന്നെ പറയുന്നുണ്ടു്. “ദേവാനാം നാമധാഃ ഏക ഏവ” (ഋഗ്വേദം) ദേവന്മാരുടെ നാമങ്ങളെ ധരിക്കുന്ന ദേവത ഒന്നുതന്നെയാകുന്നു.

സദാചാരപരമായി ജീവിയ്ക്കുക; സത്യാനുഷ്ഠാനത്തെ വളർത്തുവാൻ ശ്രമിയ്ക്കുക; എന്തനുഭവിച്ചു കഴിഞ്ഞാലും ഈ അനുഭവംകൊണ്ടു തന്നെയ്ക്കു പാരത്രികമായ വല്ല ഗുണവും കിട്ടിയോ എന്നു് ലോലിക്കുക; നേരത്തേ എഴുന്നേല്ക്കുമ്പോഴും രാത്രി കിടക്കുമ്പോഴും തന്നിയ്ക്കു നേർവഴി കാട്ടിത്തരണമേ എന്നു ഹുസ്തപരനെ പ്രാർത്ഥിയ്ക്കുക—ഏവം വിധങ്ങളായ പ്രവൃത്തികളെക്കൊണ്ടു ദോഷപദ്യവസായിയായ അഹങ്കാരത്തെ നശിപ്പിയ്ക്കുവാനും മനസ്സിനെ പരിശുദ്ധമാക്കാനും ഓരോരുത്തരും ശ്രമിക്കേണ്ടതു്. പ്രത്യേകിച്ചു ഇന്നത്തെ വിദ്യാർത്ഥികൾ ഈ കാഴ്ചത്തിൽ ജാഗ്രതകന്മാരായിരിക്കണം.

ശ്രീമദ്ഭാഗവതത്തിലെ ഏകാദശസ്കന്ധത്തിൽ 29-ാം അ

ഘോരം 8 മുതൽ 21 ഫ്ലോകം വരെയുള്ള ഭാഗങ്ങൾ പഠിച്ചു അതു പോലെ പ്രവർത്തിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയാൽ ചീത്തയായ അഹങ്കാരം താനേ പോകും. ഇശ്വരപരസേവ എന്നാൽ ഇശ്വരപരബുദ്ധി മനുഷ്യരെത്തന്നെ സേവിക്കുകയാണ് എന്നാണു ആ ഭാഗത്തിന്റെ മുഖ്യതാല്പര്യം. കപടഭൂയിഷ്ഠമായ ഇന്നത്തെ ലോകത്തിൽ ഇശ്വരപരബുദ്ധി ഉള്ള മനുഷ്യസേവ ഏകതപപ്രാപ്തിക്കുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗം മാവാതെ ഇരിക്കുകയില്ല, ജഗന്നിയാസാവൃതനെ നമ്മെ നന്നാക്കട്ടെ.

*****

പ്രവരകഥ.

ബലവാനിത്രിയഗ്രാമോ വിദ്വാംസ മപി കഷ്തി

(നെല്ലുവായ്, കെ. എൻ. നമ്പീശൻ, തൃശ്ശൂർ)

I

മധ്യാഹ്നസമയം കഴിഞ്ഞു. കാന്താരമധ്യത്തിലുള്ള ഒരു ശ്രമ പ്രദേശം സ്വപ്നസുഖിലയായ ഒരു നദി ആ തപോവനത്തെ തഴുകിക്കൊണ്ടു്, ഒഴുകിപ്പോകുന്നു. ശാന്തിയുടെ കന്ദളങ്ങൾപോലെ അങ്ങിങ്ങായി അനേകം പണ്ണിശാലകൾ മരങ്ങൾക്കിടയിലായി കാണപ്പെടുന്നു. മാൻ കൂട്ടങ്ങൾ കുളിർത്ത മരത്തണലിൽ കിടന്നു വിറക്കിക്കൊണ്ടു് മയങ്ങുകയാണു്. ഒരിടത്തു് താപസപിതൻ പൂരണാദി കഥാശ്രവണത്തിൽ തല്പരകളായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. മറ്റൊരിടത്തു് താപസകുമാരന്മാർ ശാസ്ത്രാദികളുടെ അനുവാചനത്തിലും വിചിന്തനത്തിലും ജാഗരൂകരാണ്. വേറൊരിടത്തു്— അതാ:—പടൻ പന്തലിച്ചുനില്ക്കുന്ന ആ മരത്തിന്റെ ശീതളച്ചായയിൽ വയ്ക്കുവുമാകും, ജ്ഞാനവൃദ്ധനും, ആയ മഹാപ്രഭുവരേണ്യന്മാരുടെ ഒരു സഭസ്സു്. മുഖത്തു് ബ്രഹ്മതേജസ്സു് കളിയാടുന്ന ഒരു മാമുനി മരത്തറയിൽ ഇരുന്ന് ഏതോ ഗ്രന്ഥം ഉച്ചത്തിൽ വായിക്കുകയാണു്. മറ്റുള്ള താപസന്മാരെല്ലാംതന്നെ അതിൽ ശ്രദ്ധ ചെലുത്തിയിരിക്കുന്നുണ്ടു്. സഭസ്വരുടെ മുഖത്തു് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു് സ്മഹരിയ്ക്കുന്ന ആനന്ദത്തിന്റെ വേലിയേറ്റവും, ചില ഫ്ലോകങ്ങൾ വീണ്ടും വീണ്ടും വായിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രേരണയും ആ താപസവൃദ്ധൻ വായിക്കുന്നതു് ഒരു മനോഹര കാവ്യമാണെന്നു വിളിച്ചു പറയുന്നു. ഓരോ ഫ്ലോ

കത്തിലേയും പദപ്രയോഗത്തിനും ആശയാവിഷ്ണുരണത്തിനും ഒരു ചിത്രവും സമീചീനതയും ഉണ്ടെന്നു നിരൂപണബുദ്ധിയുള്ള താപസന്മാർ സമ്മതിച്ചാൽ മാത്രമേ ആ വായനക്കാരൻ വേറൊരു ശ്ലോകം വായിക്കുവാൻ മുതിരുകയുള്ളൂ. ആ വായിക്കുന്ന താപസൻ ആരാണെന്നോ? സാക്ഷാൽ വ്യാസമഹർഷി; വായിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥമോ? സാക്ഷാൽ മഹാഭാരതം. നിരൂപണബുദ്ധിയോടുകൂടി കേൾക്കുന്ന സദസ്വരോ? പണ്ഡിതന്മാരായ താപസന്മാർ.

വ്യാസമഹാമുനി മഹാഭാരതം എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാലമാണ്. അദ്ദേഹം അന്നത് എഴുതിയ ശ്ലോകങ്ങൾ പണ്ഡിതന്മാരായ മുനികളെ കേൾപ്പിപ്പോൾ. അവർ അത് സ്വാലിത്യരഹിതവും ഒരുചിത്രപുഷ്പലവും രസനിർഭരവുമാണെന്ന് സമ്മതിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെയും എഴുതും. പിന്നെയും വായിക്കും.

വ്യാസഭഗവാൻ വായിച്ചു. “ബലവാന്റിയിയഗ്രാമോ വിദ്വാംസമചി ക്ഷതി.”

ഒരു മഹർഷിശ്രേഷ്ഠൻ ആ ശ്ലോകം വീണ്ടും വായിക്കാൻ പറഞ്ഞു. വ്യാസൻ വീണ്ടും വായിച്ചു. ആ പണ്ഡിതനും ശാസ്ത്രജ്ഞനും, തത്വചിന്തകനും, മഹാത്മ്യത്തിൽ വൻകബേരത്വം വാച്ചവനുമായ മഹർഷി—മാർക്കണ്ഡേയൻ പറഞ്ഞു.

ഫലവത്തായ ഇന്ദ്രിയഗ്രാമം വിദ്വാനെകൂടി ആകർഷിക്കുമെന്നു പറയുന്നത് ശരിയല്ല. ഇത് അനുഭവവിരുദ്ധമാണ്. യഥാർത്ഥജ്ഞാനി ഇന്ദ്രിയവശഗനല്ല. വിദ്വാനെ ആകർഷിക്കാമെന്നുമാത്രം അചി എന്ന പദം മാറണം. അതുകൊണ്ട് “വിദ്വാംസമഭിക്ഷതി” എന്നാക്കിയാൽ മതി.

വ്യാസൻ സമ്മതിച്ചില്ല. രണ്ടുപേരും തമ്മിൽ വളരെ നേരം വാദപ്രതിവാദം നടത്തി. മാർക്കണ്ഡേയൻ ഒടുത്തന്നെ വിട്ടുകൊടുത്തില്ല. ഒടുവിൽ വ്യാസൻ പറഞ്ഞു: “അങ്ങയെ ഇതു ഞാൻ അനുഭവപ്പെടുത്തിയേ ഇനി കവിത എഴുതി കേൾപ്പിക്കുകയുള്ളൂ.

അന്നത്തെ സദസ്സു പിരിഞ്ഞു. സമയം ഏതാണ്ടു അഞ്ചുമണിയായി സൂര്യൻ പടിഞ്ഞാറു ചാഞ്ഞു. താപസന്മാർ സ്നാനാദികർമ്മങ്ങൾക്കുവേണ്ടി നദിയിലേയ്ക്കു പോയി. സൂര്യന്റെ ചെങ്കുതിരകൾ വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഇലച്ചാത്തിൻപഴുതിലൂടെ ആശ്രമപ്രദേശത്തിൽ നിപതിച്ചു.

II

നേരം അർദ്ധരാത്രി. ലോകം കൂരിരുട്ടിന്റെ കരിമ്പടം പുതച്ചു.

മഴ ഭയങ്കരമായി പെയ്യുന്നു. കാനനമദ്ധ്യത്തിലെ ഒരു പണ്ണശാലയിൽ ഒരു വൃദ്ധതാപസൻ തീക്ഷണ്യത്തിന്നു മുഖിൽ തീ കാഞ്ഞുകൊണ്ടിരിയ്ക്കുകയാണ്. കൂരിരുളിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ ആ തീക്ഷണ്യം ഒരു മിന്നാമിനുക്കുപോലെ പ്രകാശിച്ചു.

ഏകാന്തമായ കാന്താരത്തിന്റെ അന്തരാളത്തിൽനിന്നും ഒരു ആത്മനാദം ആ താപസന്റെ ശ്രവണപുടത്തിൽ പതിച്ചു. അദ്ദേഹം അമ്പരന്നു. എന്താണ് ജനവിഹീനമായ കാട്ടിൽനിന്നും ഒരു മനുഷ്യന്റെ ആത്മസ്വരം കേൾക്കുവാൻ കാരണം? അദ്ദേഹം സമാധാനിച്ചു. എന്തെങ്കിലുമായി കൊള്ളട്ടെ. ലൗകികവിഷയങ്ങളിൽ അനാസക്തനായ താൻ എന്തിനും ഇമ്മാതിരി കാര്യങ്ങളിൽ ഇടപെടുന്നു. അല്ല, ഒടുവിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനുഷ്യത്വം തലയുയർത്തി. ആ താപസൻ ആ ഭയനീയസ്വരം ആരുടെതാണെന്നും ആ വ്യക്തി ആപത്തിൽപെടുവാൻ കുരണമെന്നാണെന്നും മനസ്സിലാക്കുവാനും, ആ ആളെ സഹായിക്കുവാനുംവേണ്ടി പണ്ണശാല വിട്ടിറങ്ങി. ആ കാട്ടിൽ രാത്രിയുടെ ഏകാന്തതയിൽ കൂരിരുളിൽ മഴയത്തു്, നനഞ്ഞൊലിച്ചു്, ഒററക്കിരുന്നങ്ങനെ നിലവിളിയ്ക്കുകയാണ്, ഒരു സുന്ദരിയായ ലലനാമണി. ആ മുനിവരൻ ആത്മയുക്തപരതന്ത്രനായി; തെല്ലിടചിന്താനിമഗ്നനായി നിന്നു. ഓഖിതയും ഏകാകിനിയുമായ ആ തരുണീമണിയെ സംരക്ഷിക്കണമെങ്കിൽ ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോകണം. താനൊറ്റയ്ക്കു നിവസിയ്ക്കുന്ന ഒരു പണ്ണശാലയിൽ സുന്ദരിയും, യുവതിയുമായ ഒരു സ്ത്രീയെ രാത്രി താമസിപ്പിക്കുകയോ? ഇല്ലാ, സാരമില്ല; താൻ വിരക്തനും ജിതേന്ദ്രിയനും വൃദ്ധനും ആയ ഒരു തപോനിധിയാണ്. അപവാദത്തിന്നും തെറ്റിദ്ധാരണയ്ക്കും അവകാശം ഉണ്ടാവുകയില്ല ദീനശ്രാണപരായണത്വം മനുഷ്യന്റെ കർത്തവ്യം മാത്രം. മുനിവരൻ ആ സ്ത്രീയോടു പറഞ്ഞു: “വത്സേ! വരൂ. നമുക്കു പണ്ണശാലയിലേക്കു പോകാം”. കൈകൂപ്പിനിന്നു ആ ഭക്തിവിനമ്ര അദ്ദേഹത്തെ പിൻതുടർന്നു.

ആ രമണീമണി പണ്ണശാലയുടെ അകത്തു് വിശ്രമിക്കുകയാണ്. താപസവരൻ ഉമ്മറത്തു് തീക്ഷണ്യത്തിന്റെ മുഖിലിരുന്നു് തീ കായുന്നു. ഇതേവരെയായി അദ്ദേഹം ആ സ്ത്രീയോടു് ഒരു വിവരവും ചോദിച്ചറിയുകയുണ്ടായില്ല. ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്നു് അതൊരു മയ്യാടകേടായി തോന്നി. സംസാരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് എന്തു കഴിപ്പാണുള്ളതു്. പോരാത്തതിന്നു അവൾ ഒരു സാധാരണ

സ്രീ അല്ലെന്ന് കാട്ടിയിൽ ആകും തോന്നും. സെന്റർത്തിന്റെ പൂപ്പുഞ്ചിരിയാണ്. ഉഴയിലേക്കു ഇറങ്ങിവന്ന അപ്പരസ്രീയാണ് തോന്നും. അല്ലെങ്കിൽ ഒരു വനഭവതയാണ്. ആദരണവിദ്യയിതയും മനോഹര വസ്ത്രധാരിണിയുമാണ്. അതേ അവൾ ഒരു രാജകുമാരിയായിരിക്കണം. അദ്ദേഹം അവളോട് വിവരമെല്ലാം പുറത്തിരുന്നതന്നെ ചോദിച്ചറിഞ്ഞു.

പിന്നെയും സമയം കരേക്കഴിഞ്ഞു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനോമുക്തത്തിൽ ആ ദിവ്യ സ്രീയുടെ മനോജ്ഞരൂപം നിഴലിച്ചു. പെട്ടെന്നദ്ദേഹത്തിന്റെ ധാർമികബോധം അതിനെ മാച്ചുകളഞ്ഞു. ഇതേ വ്യാപാരംതന്നെ വീണ്ടും വീണ്ടും തുടന്നുകൊണ്ടേയിരുന്നു. ഒടുവിൽ ആ തരുണിയെ പററിയുള്ള ചിന്ത ഹൃദയത്തിൽനിന്നു പോകുവാൻവേണ്ടി അദ്ദേഹം നാമജപത്തിൽ ഏപ്പെട്ടു. എന്നിട്ടും ആ രൂപം താപസന്റെ ഹൃദയം വിട്ടുപോകുന്നില്ല.

താപസൻ പുറത്തുനിന്നുതന്നെ അവളെ വിളിച്ചു. അകത്തുനിന്ന് ഒരനക്കവും ഇല്ല. ഒരു ശബ്ദവുമില്ല. അവൾ ഉറക്കുകയായിരിക്കുമോ? അതോ മഴകൊണ്ടും, നനഞ്ഞതുകൊണ്ടും ഭയപ്പെട്ടതുകൊണ്ടും വല്ല മോഹാലസ്യവും പററിയിരിക്കുമോ? ഒന്നുകൂടി വിളിച്ചുനോക്കി. ഇല്ല, ഒരു മറുപടിയുമില്ല. എങ്ങും നിശബ്ദത ഒരു മഹാഷി എന്ന നിലയിൽ താൻ ഒരു സ്രീയെ ചിന്തിക്കുന്നതും അവളെ കാണുന്നതും അവളുമായി സംസാരിക്കുന്നതും തെറ്റാണെന്നും അദ്ദേഹത്തിന്നു തോന്നി. അദ്ദേഹം വീണ്ടും തീകാഞ്ഞുകൊണ്ടേയിരുന്നു.

ആ സന്ദരിയുടെ ചേലവാംതം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്മൃതിപഥത്തിൽ തെളിഞ്ഞു. ആ സ്രീയ്ക്ക് വല്ല അപകടവും—മോഹാലസ്യവും പററിയാലോ? അതുകൊണ്ടു ഒന്നു വിളിച്ചു നോക്കേതന്നെ. ജിതേന്ദ്രിയനും തത്വചിന്തകനും, തപോനിധിയുമായ താൻ ഒരു സ്രീയുമായി സംസാരിച്ചാൽ ലൌകികജീവിതത്തിന്റെ ചളിക്കുണ്ടിൽ വീണു പോകുമെന്നാ? ഒരിക്കലുമില്ല. അകത്തുചെന്നു നോക്കേതന്നെ.

താപസൻ വാതിൽക്കൽ ചെന്നു എത്തിനോക്കി. ഒരു മരവിരിയിൽ ആ സന്ദരി മലൺ കിടക്കുകയാണ്. കണ്ണടച്ചിട്ടുണ്ട് ഉറക്കുകയാണെന്നു തോന്നും. ആ മുഖം പൂർണ്ണപര്യവേഷാലൈ മനോഹരമാണ്. നനഞ്ഞ പട്ടുവസ്ത്രം തോരാത്തീട്ട് ഒരു മരവിരി ധരിച്ചിരിക്കുകയാണ്. ഉയർന്ന കലകും അർദ്ധമീതെ മരവിരി കി

കുന്നു. ധവളവും മന്യുനവും പീവരവും ആയ കവചാർദ്ധം ദ്രവ്യമാനമായി. മരവുരി നീക്കിയതിനാൽ മനോമോഹനമായ ഉഷഭപ്രദേശം താപസന്റെ അക്ഷികൾക്ക് ലക്ഷ്യമായിത്തീർന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരു മുദലവികാരം ഉണ്ടായി. മനസ്സിന്നൊരു ഇക്കിളി. ശരീരത്തിന്നൊരു വല്ലാൽ. അദ്ദേഹം വീണ്ടും ഉമ്മറത്തുവന്നിരുന്നു.

ഹീ! സ്രീ. ഞാനതിനെപ്പറ്റി വിചാരിക്കുന്നില്ല. അദ്ദേഹം നാമജപത്തിൽ തല്പരനായി. പിന്നേയും ആ ഹൃദയത്തിൽ അവളുടെ മോഹനരൂപം തിളങ്ങി. അദ്ദേഹം ഏഴന്നേറു വാതിൽക്കൽ ചെന്നു. വല്ലവരും കണ്ടാലോ? മോശം. ഈ അർദ്ധരാത്രി ഇവിടെ ആരു വരാനാണ്. എങ്കിലും അവൾക്ക് തന്നെപ്പറ്റി ചിന്തഭിപ്രായം തോന്നിയാലോ? വേണ്ട. അദ്ദേഹം വീണ്ടും ഉമ്മറത്തു് തീക്കുത്തു് ചെന്നിരുന്നു.

ആ താപസന്റെ ഹൃദയം ചഞ്ചലമായി. അദ്ദേഹം വീണ്ടും ഏഴന്നേറു വാതിൽക്കൽ ചെന്നു് എത്തിനോക്കി ആ മധുരരൂപം അങ്ങിനെ നിശ്ചലമായി മലൻകിടക്കുകയാണ്. അദ്ദേഹം ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ അവളുടെ അടുത്തേക്ക് ആഞ്ഞുചെന്നു. അവളെ കലക്കിവിളിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വൃദ്ധവും ജിണ്ണുമായ ശരീരത്തിൽ ഒരു മിന്നൽ പാഞ്ഞു. അവൾ സംഭ്രമിച്ച് ഏഴന്നേറുനിന്നു. ആ സന്ദർഭ കലക്കലിൽനിന്നു് അഴിഞ്ഞ വൽക്കലവുമായി മാർത്തമന്തിയ കൂപ്പുകൈയുമായി ഭയഭക്തിബഹുമാന സമനപിതയായി അങ്ങിനെ സ്ഥിതിചെയ്തു.

ജിതേന്ദ്രിയനും, ബ്രഹ്മചാരിയും തത്പചിന്തകനും തപോനിധിയും, വൃദ്ധനുമായ ആ മുനിവർൻ തപോവന വിരോധിയായ വികാരത്തിനധീനയായി, ആ സന്ദർഭയെ ആഞ്ഞുപുണൻ ബ്രഹ്മാനന്ദ സഹോദരമായ ആനന്ദധാരയിൽ മുഴുകി, നിമീലിതാക്ഷനായി അങ്ങിനെ നിന്നുപോയി.

ആ താപസൻ കൺമിഴിച്ചു് പരിഭ്രമിച്ച് കയ്യെടുത്തു് പിന്നോട്ടു് മാറിനിന്നു. കാരണം മാറിയിരിക്കുന്നു; മുമ്പിൽ നില്ക്കുന്ന ശൂന്യജടാധാരിയും ആജാനബാഹുവും അരോഗദൃഢഗാത്രനും വൃദ്ധനും ആയ ഒരു മഹാതാപസനെക്കണ്ടു് അമ്പരന്നു- ലജ്ജിതനായി, അദ്ദേഹത്തിന്റെ തൃച്ചേവടികളിൽ യാദൃച്ഛികമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ആ താപസവരേണ്യൻ പൂഞ്ചിരിയുടെ വെൺമയാൽ നരച്ച താടിയുടെ പ്രഭാവലയത്തെ ദ്വിഗുണീഭവിച്ചുകൊണ്ടു് പശ്ചാത്താപം

പദശ്വനായി നമസ്കരിച്ചു താപസനെ അനുഗ്രഹിച്ചു. അതാരാണെന്നോ? സാക്ഷാൽ വ്യാസഭഗവാൻ. നമസ്കരിച്ചു കിടക്കുന്ന താപസനോ? ശ്രീ മാർക്കണ്ഡേയൻ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം മന്ത്രിച്ചു. ശരിയാണ്.

“ബലവാൻനീരൂയ ഗ്രാമോ
വിദ്വാംസമപി കഷ്ടി”

വിദ്വാത്മിപംക്തി

സംഗീത രാമായണം.

(തുടർച്ച)

സീതാകല്യാണം.

സീൻ 10.

(രമലക്ഷ്മണന്മാരും വിശ്വാംശിനും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

വിശ്വാംശിനൻ:—സിന്ധുഭൈരവി—ആദിതാളം

(അന്ധിയോപമോയശ്ശതാസി—എന്ന മട്ട്)

ബാലകന്മാരെ പോകമിഥിലാപുരിയ്ക്കു നാം

കാലവുംവൃഥാകളഞ്ഞിടുകയരുതല്ലോ.

യാഗവും മഹാഭേദവചാപവും കണ്ടുപിന്നെ

വേഗമോടയോദ്ധ്യയുംപൂക്കു താതനെ കാണാം.

(മുറുന്തിടന്നു ഭരണികിൽകൂടി എല്ലാവരും പോകുന്നു)

സീൻ 11.

ജനകരാജധാനി (ജനകൻ)—മന്ത്രി-തത്ത്വനന്ദൻ-വിശ്വാംശിനൻ-മുതലായവർ ഇരിക്കുന്നു. വിശ്വാംശിനന്റെ അരികിലായി രമലക്ഷ്മണന്മാർ വിനയപരിതരായി നില്ക്കുന്നു)

ജനകൻ:—മഹാഷി! അവിടുത്തെ ദിവ്യപാദപാംസുക്കൾകൊണ്ടു മിഥിലയെ പരിപൂതമാക്കിത്തീർത്തു. ഞാൻ അവിടുത്തെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

(കുമാരന്മാരെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു)

അറാനരാഗം-വിരത്തം-ശ്ലോകം.

കന്ദർപ്പൻകണ്ടു വന്ദിച്ചീടിന ജഗദേക

സുന്ദരന്മാരാമിവരാണെന്നു കേൾപ്പിക്കണം

നരനാരായണന്മാരാകിയമുന്തികളോ

നരവീരാകാരം കൈകൊണ്ടു കാണായതിപ്പോൾ

വിശ്വാ:—മഹാരാജാവേ! കേട്ടാലും,

ശങ്കരാഭരണം—ആദിതാളം

(ആരംഭം ധ്വജാഭാരം മലൈ—എന്ന മട്ട്)

പല്ലവി

വീരനാം ദശരഥൻതന്നുടെ പുത്രന്മാരിൽ

ശ്രീരാമൻ ജ്യേഷ്ഠനിവൻ ലക്ഷ്മണൻമൂന്നാമവൻ

അനുപല്ലവി

എന്നുടെയാഗം രക്ഷിച്ചീടുവാനിവരെ ഞാൻ

ചെന്നുകൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോന്നീടിനേനിതുകാലം

ചരണം

കാടകംപുക്കനേരം വന്നോരു നിശാചരി

താടകതന്നെയൊരു ബാണംകൊണ്ടെയ്തു കെടുന്നാൻ

പേടിയുംതീൻ സിദ്ധാശ്രമവും പുക്കയാഗം

ആടൽകൂടാതെ രക്ഷിച്ചീടിനേൻ വഴിപോലെ

ശ്രീപാദം ബുജരജ: സ്തംഭാഭികൊണ്ടുഹല്ലാതൻ

പാപവും നശിപ്പിച്ചു പാവനയാക്കീടിനാൾ

പാരമേശ്വരമായ മാപത്തെക്കാണാൻതള്ളിൽ

പാരമാശ്രമമുണ്ടു നീയുതു കാട്ടീടേണം

വിശ്വാമി:—ഉണ്ണികളെ! മഹാരാജാവിനെ വന്ദിച്ചാലും!

(രഥലക്ഷ്മണന്മാർ ജനകനേയും ശങ്കരനന്ദനേയും മന്ത്രിയേയും മറ്റും തൊഴുതു വന്ദിക്കുന്നു. ജനകൻ കട്ടികളെ വരയിടണമുണ്ടേ ജിടുന്നു)

(ജനകൻ മന്ത്രിയെ നോക്കി) വേഗം ചെന്നു വില്ലെടുപ്പിച്ചു ജഗസ ഷ്ഠിലേക്കു കൊണ്ടുവന്നാലും. (മന്ത്രി പോകുന്നു)

ജനകൻ (വിശ്വാമിത്രനോടു) ആരറിഞ്ഞു. എന്റെ ശപഥം നിറവേ രമോ?

വിരൂത്തം—മോഹനം

രാജനന്ദനനായ ബാലകൻ രഘുവരൻ

രാജീവവിലോചനൻ സുന്ദരൻ ദാശരഥീ

വില്ലിതുകലച്ചുടൻ വലിച്ചു മുറിച്ചീടിൽ

വല്ലഭനിവൻമമ നന്ദനക്കൊന്നു നാനം

വിശ്വാമി:—എല്ലാം ഈശ്വരമതം.

(മണിനാദത്തോടും ഹുകാരശബ്ദത്തോടും കൂടി അനവധി ആ

ദൂകം ചുമന്ന് തയ്യംബകത്തെ കൊണ്ടുവന്നു സഭസ്സിൽ വെക്കുന്നു.

(വില്പ കണ്ട ഉടനെ ശ്രീരാമൻ സന്തോഷിച്ചു)

രാമൻ:— (വിശ്വാമിത്രനോടു) മോഹനം — ആദി

വിലെടുക്കാമൊ കലച്ചിടാമൊ വലിക്കാമോ

ചൊല്ലീടവേണം ഭവാനെന്നോടു മടിയാതെ

വിശ്വാമി:— എല്ലാമാകുന്നതു ചെയ്യാലും മടിക്കേണ്ട

കല്യാണമിതുമൂലം വന്നുകൂടീടുമല്ലൊ.

(രാമൻ അടുത്തുചെന്നു വില്പിനെ വന്ദിച്ചു എടുത്തു ചൊക്കി കലച്ചു വലിച്ചു വില്പ് രണ്ടു കയ്യണമായി മുറിഞ്ഞുവീണു. ഝംഭിരനാട്ടം)

(ജനകൻ ധൂതിയിൽ ശതാനന്ദനെയും മന്ത്രിയേയും നോക്കി) ഉടനെചെന്നു വേണ്ടതു ചെയ്യാലും. (ശതാനന്ദനും മന്ത്രിയും ചോദിക്കുന്നു.)

ജനകൻ (രാമനെ ചെന്നുചുംതണം ചെയ്യുന്നു) (വിശ്വാമിത്രനോടു്) അങ്ങയുടെ പ്രയത്നഫലമായി എന്റെ ഭാഗ്യം മൂത്തിമത്തായി ഇതാ വിളക്കുന്നു.

വിശ്വാ:—അല്ലാ ജാനകിയുടെ ഭാഗ്യം!

(രാമൻ ലഭിച്ചു് തലതാഴ്ത്തുന്നു)

ജനകൻ:—നമുക്കു അനുപുരത്തിലേക്കു പോകാം. സ്രീജനങ്ങൾ അക്ഷമരായി കാത്തിരിക്കും. (എല്ലാവരും ചോദിക്കുന്നു.)

(അണിയറയിൽ) മണിനാദം

വിരത്തം — ആനന്ദഭൈരവി

ഇടിവെട്ടീടുംവണ്ണം വിൽ മുറിഞ്ഞൊച്ചുകേട്ടു

നടുങ്ങി രാജാക്കന്മാരുരഗങ്ങളെപ്പോലെ

മൈഥിലിമയിൽപേടപോലെ സന്തോഷംപൂണ്ടാർ

കെഴുതുകമുണ്ടായ്തന്നു ചേതസികെഴുതികനും

സ്വപ്നവണ്ണത്തെപ്പൂണ്ട മൈഥിലിമനോഹരി

സ്വപ്നഭ്രഷണങ്ങളുമണിഞ്ഞു ശോഭയോടെ

സ്വപ്നമാലയും ധരിച്ചാദരാൽ മന്ദമന്ദം

മണ്ണോജനേത്രൻ മുഖിൽ സരൂപം വിനീതയായ്

വന്നുടൻ നേത്രോല്പല മാലയുമിട്ടാർമന്നെ

പിന്നാലെ വരണാത്മമാലയുമിട്ടിടിനാർ

(കുട്ടൻ ചൊല്ലുന്നു)

രാമനും സീതയും വരണമാലപ്പങ്ങളും ധരിച്ചിരിക്കുന്നു. ജനകൻ വിശ്വാമിത്രൻ മുതലായവർ ഇരുപുറവും ഇരിക്കുന്നു.

(അണിയറയിൽ)

മാലയും ധരിച്ചു നീലോല്പലകാന്തിതേടും

ബാലകൻ ശ്രീരാമനുമേറവും വിളങ്ങിനാൻ.

(സുന്ദരിമാർ വന്നു കമ്മിത്തടിച്ചു കളിക്കുന്നു.)

1

കമ്മി നാം പാടിയിട്ടിടുക

കണ്ണണിമാരെ നിരന്നിടുവിൻ

കൊങ്കകലക്കി-നമ്മളിപ്പോൾ

ശങ്കകൾനീക്കി-വിരവോടു

മാങ്കണ്ണിമാരെ-തുടങ്ങുക

തങ്കത്തിനൊടകമിട്ട മങ്കയവൾ നാമമതാ-

തങ്കംവെടിഞ്ഞു പുകഴ്ത്തിടേണം-നമ്മൾ

രാമചന്ദ്രനേയും വാഴ്ത്തിടേണം.

2

പത്മനാഭപ്രഭോ പാഹിപാഹി

പത്മവിലോചനപാഹിപാഹി

പത്മാക്ഷിയാകും-ജാനകിയൊ

തുല്യലളനേത്രൻ-രാമചന്ദ്രൻ

അത്തൽവെടിഞ്ഞു-ചിരകാലം

തത്തക്കിടതിത്തക്കിട ഇത്തത്തോമിത്തത്തെ

യൊതുപുളച്ചുകളിച്ചിടേണം-അതി-

ന്നാത്മകത്രാണൻ കടാക്ഷിക്കേണം.

(ഏല്പാവരം നിന്നേനിന്ന്)

രഘുപതി രാഘവ രാജനാം പതീത പാവനസീതാനാം

സീതാനാം ജയ സീതാനാം ഭജതോ പൂാരെ സീതാനാം

ജാനകീകാന്ത സ്തർണം

ജയ ജയ സീതാനാം

ശുഭം

കി S o കി മ കി ര

കുട്ടിമാൻ

1. ആളൊരു കുളൻ വിളിയൊരു കാതം.
2. ഇട്ടാലെടുക്കില്ല പത്തായപ്പട്ട്.
3. കത്തുന്ന കാളക്കു പിന്നിൽ കയറ്.
4. വെള്ളക്കുപ്പിയിൽ ഞാറപ്പഴം.
5. ആനയെ കെട്ടാൻ മരമുണ്ടു്; ജീരകംപൊതിയാനിലയില്ല.
6. കൊമ്പൻകാളയിഴഞ്ഞു വരുണു പിടിക്കാൻ ചെന്നാൽ കൊമ്പില്ല.
7. തടിക്കൊരു വെട്ട്; ഇടക്കൊരു കെട്ട്, തലക്കൊരു ചവിട്ട്.
8. ക്ഷായമഴിച്ചു കിണററിൽ ചാടി.
9. ഒരാൾ വീണാൽ ആയിരം വടു.
10. നിന്നവന്റെ വയറിൽ വന്നവൻ കേറി.
11. കടയ്ക്കൽ ചെന്നാൽ പെറുക്കിത്തീന്നാം.
12. എവിടെവിടെ നോക്കിയാലും കാലില്ലാ പന്തൽ.
13. രണ്ടമ്മക്കൊരു പല്ല്.
14. ഇങ്ങുകത്തിയ എഴുത്താണി അങ്ങുചെന്നു പടി തുറന്നു.
15. ആനക്കും പാപ്പാരും നിലക്കാത്ത വെള്ളത്തിൽ മതി കൊണ്ടു രാജാവു കതികൊണ്ടോടി.
16. ഇട്ടാൽ പൊട്ടില്ല ഇംഗ്ലീഷു മുട്ട.

ഉത്തരം

1 കതിര. 2 നിലത്തിട്ട കോലം. 3 സൂചി, 4 കണ്ണ്. 5 പട്ടിമരം. 6 വിരുന്നിട് എന്നു മറ്റു. 7 കൊയ്തുമെതിക്കുക. 8 പഴം തൊലിച്ചു തിന്നുക. 9 ചക്കയിടുക. 10 സാക്ഷ. 11 ഉരല്. 12 ആകാരം. 13. തഴുത്. 14 നിഷ്കാലി. 15 തവള. 16 കടുകു.